

Eldraárið 1999

Sheila Arnskov, ið sjálv tekst eitt sindur við at spæla á klaver, er ein av føstu gestunum í Tilhaldinum. Hon hevur átkið sær at reinsa flyglið, áðrenn tað verður stemmað og síðani tikið í nýtslu

– Tey eldru hava uppi-borið góðar umstøður

– Hevur tú tað gott sum eldri, gerst heilsustøðan eisini betri,¹ og tær tørvar ikki so ofta lækna. Hetta gerst av sær sjálvum eisini bíligari fyri samfelagið, sigur Wanja Petersen, leiðari fyri tilhaldið í Tórsgøtu í Havn

Orð: John Joíannessen
Myndir: Jens Kr. Vang

Í pensjónistatilhaldinum í Tórsgøtu 21 í Havn er allan dagin nógv virksemi. Opið er hvønn gerandisdag frá klokkan 10 til 17, og nógv eldri fólk vitja alla tíðina. Nøkur koma bert fyri at fáa eitt prát og ein drekkamunn, meðan onnur koma til einhvørt virksemi, ið er á skránni. Nøkur eru eisini, ið koma at seta seg frammanfyri telduni eina løtu, antin tí tey skulu reinskriva eitt-hvørt ella fyri at hugna sær eina løtu við einum elektróniskum kabali á telduskjigjanum. – Liv er í Tilhaldinum; eingin ivi um tað.

Fjølbroytt virksemi

Eingin orsök er hjá teim vitjandi at keða seg í Tilhaldinum í gamla Føroya Banka í Tórsgøtu, tí skráin fyri ymisku dagarnar er altíð fjølbroytt og spennandi. Millum annað er nú upp undir páskirnar møguleiki at gera ymiskt páskapryði.

Onkran dag er fimleikur á skránni, hósdag er møguleiki fyri eitt sinnður av telduprati saman við Brandi Petersen og týsdag leiðbeinir Sverri Egholm í upplestri frásøguhættum og øðrum líknandi. Eisini verður farið gongutúrar ymsastaðni í náttúruni. Næstan einki er óført, allir áhugabólkar verða røktaðir.

Eftir døgurða mánadag er vanligt at spæla kort ella eitthvørt annað spæl. Sum oftast er sjávsur á skránni, men viðhvørt verður eisini spælt stýrivolt, ið er eitt gamalt kortspæl, ið ikki verður spælt serliga nógv longur.

Týsdag, tá Sverri Egholm leiðbeinir í frásøgu- og upplestrarhættum, er áhugin stórur. Hesin táttur er nýggjur í húsinum. Áðrenn var talan um fólk uttanfrá, ið koma at greiða frá ymiskum, og var hetta somuleiðis sera væl umtókt millum tey vitjandi í Tilhaldinum. Men avgjørt varð, heldur at fáa ein fastan tátt við Sverra Egholm, har hann kundi

vegleiða teim áhugaðu í, hvussu tey á bestan hátt kunnu bera fram alla sína vitan. Og hetta verður bæði av starvsfólki og brúkarum mettt sum eitt sera gott tiltak. – Tað eru nevnliga nógv av teimum vitjandi, ið vita eina rúgvu frá sínum langa lívi, og tí er gott um tey kunnu læra, hvussu ein á bestan hátt ber hesa vitan fram, sigur Wanja Petersen, leiðari í Tilhaldinum í Tórsgøtu.

Íbúðarviðurskiftini hava eisini verið til umrøðu millum pensjónistarnar í Tilhaldinum. Í hesum sambandi høvdu tey vitjan bústáðarviðurskiftini vóru á teimum plássunum, haðani tey koma. Í sambandi við hetta evnið, vitjaði Katrin Dahl eisini í Tilhaldinum, og greiddi hon frá um uppskotið at bygja eldaíbuðir á Skálatrøð.

Fleiri onnur evni eru somuleiðis viðgjørd millum

pensjónistarnar í Tórsgøtu. Millum annað hevur Betty Hansen, ið hevur verið ferðaleiðari í Grønlandi, fleiri ferðir verið og víst myndir og greitt frá. M. A. Vinther hevur verið á vitjan, og somuleiðis hevur Marjun Sigurðsdóttir verið og greitt frá um rættindi teirra gomlu. Nunnurnar hava eisini verið á vitjan, somuleiðis sum pensjónistarnar hava verið hjá nunnunum og vitjað.

Hugsskotskassi

Wanja Petersen greiðir frá, at tá Tilhaldið opnaði fyri góðum ári síðani, varð ein hugsskotskassi settur upp í ganginum. Í hendan hugsskotskassan hava tey vitjandi møguleika at leggja hugskot um, hvat virksemi tey kundu hugsað sær at tykist við í Tilhaldinum. Og tað hevur sannliga ikki skort á við hugskotum.

– Tvær tær fyrstu vikurnar eftir at vit lótu upp, bóðu vit tey vitjandi leggja hugskot í kassan, og úrslitið varð, at vit fingur eina rúgvu

av hugskotum, sum vit nú arbeiða út frá. So ikki kann sigast, at trot er á hugflogi millum tey eldru, heldur Wanja Petersen.

Flyglið

Tilhaldið í Tórsgøtu hevur eftir stuttari tíð vundið pláss í hjørtunum á eldru íbúgvunum í Havnini. Hetta sæst millum annað á gávanum, ið lætnar eru Tilhaldinum.

Ein tann merkisverda gávan, Tilhaldið hevur fingið er helst gamla flyglið hjá Andreasi Restorff, sála. Hetta er eitt sera vakurt flygil, ið prýðir um í hugnaliga salinum í gomlu avgreiðsluni hjá gamla Føroya Banka í Tórsgøtu 21. Sheila Arnskov, ið sjálv tekst eitt sindur við at spæla á klaver, er ein av føstu gestunum í Tilhaldinum. Hon hevur átkið sær at reinsa flyglið, áðrenn tað verður stemmað og síðani tikið í nýtslu. Hon hevur í fleiri dagar hjúkla um flyglið. Hon er komin so langt við at vaska tað innan, at ikki gongur long tíð, áðrenn vakrir tónar fara

at floyma úr tí og út yvir áhoyrararnar í fjálgu og hugnaligu upphaldsstovuni í pensjónistatilhaldinum í Tórsgøtu.

Ætlanin er at fara undir fastan tátt hvønn fyrsta fríggjadag í hvørjum mánaða, nú flyglið verður tikið í nýtslu. Hesar dagar verða tónleikaløtur, har tey eldru sleppa at hugna sær við sangi og tónleiki. Andreas Restorff Jacobsen og Rigmor Restorff, hava jattað at skipa fyri hesum tiltaki. Í fyrstuni er ætlanin at hava felagssang, men Wanja Petersen ætlar sær at miða í-móti at fáa eitt húsakór upp á beinini, tá ein tíð er frálíðin. Hon sigur seg halda tað vera sera týðningarmikið, at byrjað verður í tí smáa, fyri síðani at fáa nakkað stórt upp á beinini.

Kortspæl væl umtókt

Mánadag, tá kortspæl er á skránni, er altíð nógv fólk á vitjan í Tilhaldinum. Og tað er eisini tá kortspæl er á skránni, at flest menn vitja í Tilhaldinum.